

NIEUWSBRIEF Juli-Augustus 2016

Inhoudsopgave:

- 2016-32 Inlijk in toekomst van ons pensioenstelsel
- 2016-33 Afstandsovereenkomst als pensioenrisico
- 2016-34 DGA's met pensioen in eigen beheer krijgen in 2017 drie keuzes
- 2016-35 De afkoopvariant bij eigen beheerpensioen
- 2016-36 Aanspraak op ontslagstamrecht blijft verknocht aan de man

2016-32 Inlijk in toekomst van ons pensioenstelsel

Staatssecretaris Klijnsma heeft de Perspectiefnota Toekomst Pensioenstelsel gepresenteerd. De eerste doelstelling is een toereikend pensioen voor alle werkenden. Zo moeten ZZP-ers meer mogelijkheden krijgen om pensioen op te bouwen, wellicht zelfs met een pensioenplicht. Daarnaast moeten de pensioenhiaten van vooral oproepkrachten en flexwerkers worden teruggedrongen. Maar ook moeten werknemers die teveel pensioen opbouwen ruimte krijgen om én minder pensioen op te bouwen én een deel van het pensioen te gebruiken voor bijvoorbeeld aflossing of financiering van de hypotheek. Het tweede doel is de afschaffing van de doorsneepremiesystematiek. Omdat bij pensioenfondsen iedere deelnemer hetzelfde pensioenpercentage bijdraagt, zorgt dat ervoor dat de voor pensioenopbouw goedkopere jongeren in feite de pensioenopbouw van hun duurdere collega's en branchegenoten subsidiëren. Dat moet in de toekomst veranderen in een stelsel met degressieve opbouw waarmee een overgangperiode van maar liefst 25 jaar gemoed gaat. In die transitieperiode zullen 40-plussers gecompenseerd gaan worden, om schokeffecten te verzachten. Voor premieovereenkomsten betekent het bijvoorbeeld een overstap van progressief stijgende naar vlakke premies. Ten derde gaan we naar een pensioenovereenkomst met een individuele pensioenrekening (ieder krijgt zijn eigen pensioenpotje) en een collectieve buffer die aangewend wordt voor indexatie of die juist zal bepalen in hoeverre er gekort moet worden.

De laatste doelstelling is dat er meer keuzevrijheid en maatwerk moet komen. Hierbij wordt gedacht aan meer of minder premie-inleg en het met pensioengelden financieren van andere financiële doelen. Het concreet maken van deze plannen gaat niet door het huidige kabinet gebeuren, maar de nota geeft wel aan in welke richting het pensioenlandschap in Nederland zal bewegen.

2016-33 Afstandsovereenkomst als pensioenrisico

Bij bedrijfsovernames worden in de regel juridische due diligence onderzoeken uitgevoerd. Indien het over te nemen personeel een verzekerde pensioenregeling heeft, is het raadzaam om na te gaan of iedere werknemer ook daadwerkelijk is aangemeld bij de verzekeraar. Stel dat blijkt dat er door een aantal medewerkers afstandsverklaringen zijn getekend dan wel dat sommige mensen überhaupt niet zijn aangemeld. Het is dan zaak om eerst de uitvoeringsovereenkomst te raadplegen tussen de werkgever en de verzekeringsmaatschappij. Vaak staat hierin dat werkgever verplicht is al zijn werknemers aan te melden voor de pensioenverzekering. En dat is feitelijk niet gebeurd. De verzekeraar zal stellen dat de overeenkomst op alle punten moet worden nagekomen en dat zou kunnen leiden tot navordering van achterstallige pensioenpremies. Zowaar een financieel risico dat een overnemende partij graag vooraf in kaart heeft. Het acute risico voor de verzekeraar is gelegen in het nabestaandenpensioen dat een verzekeraar ook moet uitkeren aan een nabestaande van een niet-aangemelde werknemer. Een nabestaande kan zich hier immers op grond van artikel 5 van de Pensioenwet rechtstreeks jegens de verzekeraar op beroepen. En de verzekeraar zal de pensioenclaim (zijnde de contante waarde van alle toekomstige uitkeringen) uiteraard trachten te verhalen op de werkgever. En dat zijn weerslag hebben op de waarde van de aandelen die moeten worden overgedragen.

NIEUWSBRIEF Juli-Augustus 2016

Dit is een mooi voorbeeld hoe de pensioenadviseur en de accountant samen een overname tot een goed eind kunnen brengen.

2016-34 DGA's met pensioen in eigen beheer krijgen in 2017 drie keuzes

Zoals in brede kring bekend zal zijn heeft Staatssecretaris van Financiën Wiebes op 1 juli zijn keuzes bekend gemaakt ten aanzien van "het uitfaseren" van pensioen in eigen beheer.

Per 1 januari 2017 mogen DGA's zonder fiscale gevolgen de commerciële waarde van de pensioenvoorziening afstempelen naar de fiscale waarde. Vervolgens heeft de DGA een keuze. Hij mag de pensioenverplichting afkopen (zie volgend item) of hij zet de pensioenverplichting om in een op te renten spaarvoorziening. De spaarvariant gaat er vanuit dat de aanwezige fiscale reserve vanaf pensioendatum in 20 gelijke termijnen wordt uitgekeerd. De uitkeringen dienen in te gaan op het moment dat de DGA zijn pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Of maximaal 5 jaar later indien en zolang de DGA (reëel) loon geniet. De Staatssecretaris gaat er vanuit dat deze optie vooral zal worden gekozen in situaties waarin er sprake is van onderdekking en onvoldoende liquiditeit. Na de omzetting is het wel de bedoeling dat de spaarverplichting uiteindelijk volledig gedekt wordt door de in de BV aanwezige middelen. Zolang dat niet het geval is, kunnen er geen dividenden worden uitgekeerd met als mogelijk gevolg dat de Belastingdienst de uitkering kwalificeert als afkoop pensioen. Bij de spaarvariant is het ook mogelijk de omgezette pensioenvoorziening te laten afstorten in een bancaire lijfrente. Dit zou dan betekenen dat de uitkeringstermijn verkort kan worden, waarbij een periode van 5 jaar in plaats van 20 jaar in ieder geval het minimum is.

Maar de DGA en de BV kunnen er ook voor kiezen om de pensioenopbouw stop te zetten en de pensioenaanspraken premievrij in de BV te laten. In dat geval mag niet worden afgewaardeerd en blijft de commerciële waarde per balansdatum van jaar tot jaar van belang voor de vraag of er genoeg vrije middelen zijn om dividend te mogen uitkeren. In dit geval zal de partner van de DGA in de regel een premievrije aanspraak behouden op het opgebouwde partnerpensioen. In de beide gevallen van afkoop en omzetting naar een spaarvoorziening zal het pensioenvooruitzicht van de partner na overlijden van de pensioengerechtigde DGA geheel of gedeeltelijk verloren gaan, als er geen vervangende voorziening wordt getroffen. Hier zitten overigens civielrechtelijke aspecten aan.

Noot: De omzetting in spaarsaldo gebeurt zonder dat er toekomstige stortingen op mogelijk zijn. Wiebes wil immers geen nieuw oudedagsvehikel in eigen beheer. Ook niet als dat een "cleane" beschikbare premieregeling zou zijn waarbij zowel de DGA, als de uitvoerende BV als de Belastingdienst geen risico lopen en er ook geen verschil tussen fiscale en commerciële waarde hoeft te zijn. Een gemiste kans naar onze mening, zeker als men bedenkt dat er bij professionele verzekeraars nauwelijks goede productalternatieven zijn om een pensioenvoorziening te treffen. En een DGA mag zijn pensioen niet onderbrengen bij een PPI. Privé sparen in een bancaire lijfrente lijkt dan het voor de hand liggende alternatief.

2016-35 De afkoopvariant bij eigen beheerpensioen

In het vorige item zijn de drie opties geschetst voor afwikkeling van DGA-pensioen. De staatssecretaris stuurt vooral aan op gebruikmaking van de afkoopvariant en plaatst het pensioen (zoals u weet, bedoeld als aanvulling op de AOW) zelfs in de uitverkoop. Kiest de DGA voor afkoop dan moeten er voldoende liquide middelen zijn en is er loonbelasting verschuldigd. Revisierente is niet aan de orde. Bij afkoop krijgt de DGA een korting. Over een deel van de afkoopwaarde hoeft de BV geen loonbelasting af te dragen. Wiebes stelt nu een overgangstermijn voor van drie jaar waarin de DGA de gelegenheid krijgt om voor afkoop te kiezen. Kiest de DGA in 2017 voor afkoop dan bedraagt de korting 34,5% en is over 65,5%

NIEUWSBRIEF Juli-Augustus 2016

loonbelasting verschuldigd. In 2018 bedraagt de korting 25% en in 2019 vervolgens 19,5%. Afkoop voor de DGA kan interessant zijn als de DGA een grote rekening courantschuld heeft bij zijn BV of als er anderszins een duidelijke bestemming is voor de uit de afkoop vrijkomende liquide middelen zoals hypotheekaflossing. Voor het bepalen van de afkoopwaarde geldt de fiscale balanswaarde van de pensioenverplichting van 31 december 2015. Hiermee wil de Staatssecretaris anticipatie-effecten voorkomen. Over de waardetoeename in 2016 geldt dus geen afkoopkorting, maar klaarblijkelijk ook geen boete.

Het is eventueel mogelijk om de netto afkoopsom niet daadwerkelijk uit te betalen aan de DGA maar als vordering op de BV te boeken. Het is namelijk niet verplicht om het nettogedeelte daadwerkelijk direct uit te betalen. Dat mag de BV ook schuldig blijven of het bedrag wordt als kapitaalstorting in de BV verwerkt.

Noot: Iedere DGA moet gaan beslissen wat voor hem de beste keuze is. Fiscale argumenten zijn bij de te maken keuze belangrijk, maar hoeven niet doorslaggevend te zijn. Professionele hulp zal onontbeerlijk zijn om ook de inkomenseffecten op de oude dag, na overlijden en zelfs na intredende arbeidsongeschiktheid bij de afweging te betrekken. En wat te doen met eventuele pensioenpolissen, als onderdeel van een overigens in eigen beheer gehouden pensioentoezegging? Daarbij komt dat de partner toestemming moet geven voor het verlies van zijn rechten bij afstempeling. Zo niet, dan blijft het pensioen in eigen beheer na 1 januari 2017 bestaan en worden de opgebouwde rechten premievrij gereserveerd bij de BV. Op Prinsjesdag wordt het wetsvoorstel verwacht en dan zal er ook meer duidelijkheid zijn over een aantal vraagpunten zoals de kwestie van reeds ingegane pensioenen.

2016-36 Aanspraak op ontslagstamrecht blijft verknocht aan de man

Conform een arrest uit 2008 is het zo dat uit een ontslagstamrecht voortvloeiende aanspraken van vóór de ontbinding in de huwelijksgemeenschap vallen en nadien ontstane aanspraken erbuiten. De Hoge Raad heeft dat op 24 juni 2016 bevestigd. De na het einde huwelijk ontstane aanspraken strekken immers tot vervanging van het inkomen dat de echtgenoot bij voortzetting van de dienstbetrekking zou hebben genoten en in dat geval zou de aanspraak op voor nog te verrichten arbeid te ontvangen loon evenmin in de gemeenschap zijn gevallen. De Hoge Raad overweegt voorts dat deze regel ook geldt wanneer een ontslagvergoeding is ingebracht in een stamrecht-BV, ondanks dat de echtgenoot in dat geval zelf het tijdstip en de hoogte van de periodieke uitkeringen kan bepalen. De man en de vrouw waren met elkaar gehuwd in algemene gemeenschap van goederen. In 2007 wordt de man ontslagen en krijgt hij recht op een ontslagvergoeding van ruim € 280.000,- bruto. Dit bedrag wordt ondergebracht in de stamrecht-BV van de man, waarvan de man enig aandeelhouder en bestuurder is; diens aandelen vallen in de huwelijksgoederengemeenschap. Op grond van de stamrechtovereenkomst maakt de man aanspraak op periodieke uitkeringen die strekken tot vervanging van inkomsten. In 2013 verzoekt de vrouw een echtscheiding en daarbij de verdeling van de goederengemeenschap, waaronder het ontslagstamrecht waarvan nog geen uitkeringen hadden plaatsgevonden. De man kon dus met succes stellen dat de aanspraak op toekomstige uitkeringen “post-huwelijk” aan hem verknocht zijn en in zijn geheel aan hem moeten worden toegekend (art. 1:94 lid 3 BW).

Deze nieuwsbrief wordt u ter informatie aangeboden door Da Vinci Pensioenadvies. Aan de kernachtige weergave van –meestal– complexe kwesties kunnen geen rechten worden ontleend. Heeft u ondersteuning nodig bij pensioenkwesaties aangaande een of meerdere onderwerpen uit de nieuwsbrief?

Vraag dan advies bij pensioenconsultant Theo Willemsen.

Telefoon: 072-8885195 of stuur een e-mail naar info@davincipensioenadvies.nl.